UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

Visual Library

sanctis quã collegit beatorum apostolorum historia autem hoc est actuum scriptum
כתבא דפרכסיס הנו דין תשעיתהון דשליחא טובנא דכניש לקדישא
euangelista Lucas dom.me
מרי לוקוס אונגליסטא ׃

1 caput
קפלאון א

Domini nostri ascensionis
דסולקה דמרן

de Theophile o scripsi primum scriptum
תבא קדמיא כתבת או תאופילא על
Christus Iesus Dom.nost.que cœpit his omnibus
כלהין אילין דשרי מרן ישוע משיחא
illum ad diem vsque & docere facere
למעבד ולמלפו׃ 2 עד מא ליומא הו
quos Apostolis illis fuisset precipiens postquam ascendit in quo
דבה אסתלק מן בתר דפקד הוא אנון לשליחא אילין
seipsum eis ostendit etiam quibus Sanctitatis per Spiritum elegit
דגבא ברוחא דקודשא׃ 3 הנון דאף חוי להון נפשה
quadraginta perdies multis in signis passus est postquã viueret cùm
כד חי מן בתר דחש באתותא סגיאתא ביומין ארבעין
&cùm Dei regno de & dicens eis esset apparens cùm
כד מתחזא הוא להון ואמר על מלכותא דאלהא׃ 4 וכד
discederet non Ierusalem vt ab eis præcepit panem cum eis comedisset
אכל עמהון לחמא פקד אנון דמן אורשלם לא נפרקון
qa Ioannes ex me audistis quod Patris promissum expectatét sed
אלא נקוון לשוודיה דאבא הו דשמעתון מני׃ 5 דיוחנן
post non Sanctitatis in Spiritu baptizabimini & vos in aqua baptizauit
אעמד במיא ואנתון תעמדון ברוחא דקודשא לא בתר
ei & dicũt interrogarũt ipsũ cõgregati essẽt cùm autẽ illi multos dies
יומתא סגיאא׃ 6 הנון דין כד כנישין שאלוהי ואמרין לה
ait Israeli regnum tu restitues tẽpore in hoc si Dnẽ noster
מרן אן בהנא זבנא מפנא אנת מלכותא ליסריל׃ 7 אמר
tẽpora aut tempus nosse hoc vestrum est non hoc illis
להון הו לא הות דילכון הדא למדע זבנא או זבנא
sui ipsius in potestate posuit quæ Pater
דאבא סם בשולטנא דנפשה׃

ACTA APOSTOLORVM, BEATI *Lucæ Euangelistæ.*

CAP. I.

PRIMVM quidem sermonem feci de omnibus, ô Teophile, quæ cœpit Iesus facere & docere.

2 Vsque in diem qua præcipiens Apostolis per Spiritum sanctum, quos elegit, assumptus est:

3 Quibus & præbuit seipsum viuum post passionem suam in multis argumentis, per dies quadraginta apparẽs eis, & loquens de regno Dei.

4 Et conuescens, præcepit eis, ab Ierosolymis ne discederent, sed expectarent promissionem Patris, quam audistis, inquit, per os meum:

5 Quia Ioannes quidem baptizauit aqua: vos autem baptizabimini Spiritu sancto non post multos hos dies.

6 Igitur qui conuenenerãt, interrogabant eum, dicentes, Domine, si in tempore hoc restitues regnum Israël.

7 Dixit autem eis, Non est vestrum nosse tempora vel momenta, quæ pater posuit in sua potestate.

ΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ, ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ
Λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ. Κεφ. Α.

1 ΤΟν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν,
2 ἄχρι οὗ ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου, οὓς ἐξελέξατο, ἀνελήφθη· 3 οἷς
καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτόν, ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐ-
τοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· 4 καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ
χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, ἣν ἠκούσατέ μου· 5 ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι,
ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. 6 οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων
αὐτὸν, λέγοντες, κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; 7 εἶπε δὲ πρὸς αὐ-
τοὺς, οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς, οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

8 Sed accipietis virtutem superuenientis Spiritus sancti in vos, & eritis mihi testes in Ierusalem, & in omni Iudæa, & Samaria, & vsque ad vltimum terræ.

virtutem recipietis Sanctitatis Spiritus super vos venerit eim
לא כד תאתא עליכון רוחא דקודשא תקבלון חילא
Samaritanos inter & etiã Iudæa & in tota in Ierusalem testes mihi
ובשומרון ליסהדא באורשלם ובכלה יהוד ואף בית שמריא
eũ aspicerẽt cùm dixisset hæc & cùm terræ ad fines
עד סופיה לסופיה דארעא ; 9 וכד הלין אמר כד חזין לה
&cùm oculis eorũ ab & operuit excepit eum & nubes
אתרלק ועננא קבלתה ואתכסי מן עיניהון ; 10 וכד
viri duo inuenti sunt esset abiens ipse dum ī cælum
גברין הוו בשמיא כד הו אזל הוא אשתכחו תרין גברין
viri eis & dicunt albis cum vestimentis iuxta
גברין לוהון בלבושא חורא ; 11 ואמרין להון גברא
Iesus hic in cælum & suspicientes estis stantes quid
דגליל מא קימין אנתון וחירין בשמיא הנא ישוע
vidistis eum quemadmodum veniet ita in cælum à vobis
דאתרלק מנכון לשמיא הכנא נאתא איך מא דחזיתוניהי
à in Ierusalem reuersi sunt & postea in cælum
מן לשמיא ; 12 ומן בתר כן הפכו להון לאורשלם מן
Ierusalem crepidinẽ iuxta qui est oliuarum domus qui vocatur
טור אוטתקרא דבית זיתא דאיתוהי על גנב אורשלם
accẽderunt ītroissẽt & postquàm stadiis septem quasi abest
מרחיקנה איך שבעא אסטדון ; 13 ומן בתר דעלו סלקו
& Iacobus & Ioannes Petrus in quo degebant illud in cœnaculum
לעליתא הי דהוין הוו בה פטרוס ויוחנן ויעקוב
& Iacobus & Bartholomæus & Matthæus & Thomas & Philippus
ואנדראוס ופיליפוס ותאומא ומתי ורבתולמי ויעקוב
hi Iacobi filius & Iudas Zelotes & Simon
בר חלפי ושמעון טנגא ויהודא בר יעקוב ; 14 להין
mulieribus eũ anima in vna in oratione erant perseuerãtes pariter
אנתון אכחדא אמינין הוו בצלותא בהדא נפש עם נשא
fratribus eius & eũ Iesu matre ipsius Mariæ
ואחוהי ומרים אמה דישוע ועם אחוהי ;
Secretorum quintæ ad oblationem
דקורבא דחמשא דארזא

8 ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ
πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 9 καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη καὶ
νέφελη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 10 καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου
αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ. 11 οἳ καὶ εἶπαν, ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί
ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον
θεωρήσατε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. 12 τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου ἐλαιῶνος,
ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν. 13 καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, οὗ ἦσαν καταμένοντες,
Πέτρος καὶ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης, καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλ-
φαίου καὶ Σίμων ὁ ζηλωτὴς, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. 14 οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ σὺν
γυναιξὶ καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

discipulorum medius Cephas Simon surrexit ipsis diebus & in illis
15 ובהון ביומתא הנון קם שמעון כאפא מצעת תלמידא
& dixit & viginti centum quasi hominum turba illic autem erat
אית הוא דין תמן כנשא דאנשא איך מאה ועסרין ואמר:
dixit quam antè illa Scriptura vt impleretur fuit iustum fratres viri
16 גברא אחין זדק הוא דנתמלא כתבא אינא דקדם אמר
qui fuit illo Iuda de Dauid per os Sanctitatis Spiritus
רוחא דקודשא בפומה דדויד על יהודא הו דהוא
erat annumeratus quia Iesum q̃ cõprehẽderunt iis dux
מדברנא להנון דאחדו לישוע: 17 מטל דמנא הוא
est is hoc in ministerio portio ei & erat nobiscũ
עמן ואית הוא לה פסא בתשמשתא הדא: 18 הנא הו
super faciẽ suã super & cecidit peccati mercede ex fundum sibi q̃ acquisiuit
דקנא לה קריתא מן אגרא דחטיתא ונפל על אפוהי על
& hoc viscera ei⁹ omnia & effusa sunt medietate sui à & diuisus est terram
ארעא ואתפרת מן מצעתה ואתאשד כלה גויה: 19 והי
& ita in Ierusalem qui habitant omnibus iis notum est ipsum
הדא אתידעת לכלהון דעמרין באורשלם והכנא
cuius est haceldema regionis lingua ille ager vocatus est
אתקרית קריתא הי בלשנה דאתרא חקל דמא דאיתוהי
psalmorum in libro enim scriptũ est sanguinis ager interpretatio
תורגמה קורית דם: 20 כתיב גיר בספרא דמזמורא
& ministerium eius in ea sit non & incola deserta sit vt habitatio eius
דדוירה תהוא חרבא ועמור לא נהוא בה ותשמשתה
q̃ fuerũt viris his ex vt vnus igitur est necesse alius accipiat
נסב אחרין: 21 ולא הי הכיל לחד מן הלין גברא דהוו
Iesus Domin⁹ noster iter nos & exiit itroiit quo totum tempus p̃ hoc nobiscũ
עמן בהנא זבנאכלה דבה על ונפק עלין מרן ישוע:
quo ascendit in diem vsque Ioannis baptismo à q̃ circuiuit
22 דאקרי מן מעמודיתה דיוחנן עדמא ליומא דאסתלק
& statuerunt resurrectionis eius testis nobiscum sit vt ipse à nobis
מן לותן דהו נהוא עמן בהדא דקימתה: 23 ואקימו
Iustus qui cognominatus est Barsabas qui vocabatur Ioseph duos
תרין ליוסף דמתקרא ברשבא דאשתמי יוסטוס
& Mathiam
ולמתיא:

15 In diebus illis exurgens Petrus in medio fratrum dixit (erat autem turba hominũ simul, ferè centũ viginti)

16 Viri fratres, oportet impleri Scripturam quam prædixit Spiritus sanctus per os Dauid de Iuda, qui fuit dux eorum qui comprehenderũt Iesum.

17 Qui connumeratus erat in nobis, & sortitus est sortẽ ministerij huius.

18 Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis, & suspensus crepuit medius: & diffusa sunt omnia viscera eius.

19 Et notũ factum est omnibus habitantibus Ierusalem: ita vt appellaretur ager ille, lingua eorũ, Hacel-dema, hoc est, ager sanguinis.

20 Scriptum est enim in libro Psalmorum, Fiat commoratio eorum deserta: & non sit qui inhabitet in ea: Et episcopatum eius accipiat alter.

21 Oportet ergo ex his viris qui nobiscum sunt congregati in omni tẽpore in quo intrauit & exiuit inter nos dominus Iesus.

22 Incipiens à baptismate Ioannis vsque in diem qua assumptus est à nobis, testem resurrectionis ei⁹ nobiscum fieri vnum ex istis.

23 Et statuerunt duos, Ioseph, qui vocatur Barsabas, qui cognominat⁹ est Iustus, & Matthiam.

15 Ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν ἔπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν. 16 ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ, περὶ Ἰούδα τοῦ ἡγησαμένου τοῖς συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν· 17 ὅτι κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης. 18 οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἔλακησε μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ· 19 καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν, Ακελδαμὰ, τουτέστι, χωρίον αἵματος. 20 γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν, Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. 21 δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ, ἐν ᾧ εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, 22 ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάνου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. 23 καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπικλήθη Ἰοῦστος, καὶ Ματθίαν.

24 Et orantes dixerunt, Tu Domine qui corda nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus vnum,

25 Accipere locum ministerij huius & Apostolatus, de quo præuaricat⁹ est Iudas, vt abiret in locum suum.

26 Et dederunt sortes eis: & cecidit sors super Matthiã: & annumeratus est cum vndecim Apostolis.

CAP. II.

1 Et cùm complerentur dies Pentecostes, erant omnes pariter in eodem loco:

2 Et factus est repentè de cælo sonus, tanquam aduenientis spiritus vehementis, & repleuit totam domum vbi erant sedentes.

3 Et apparuerunt illis dispertitæ linguæ tanquam ignis, seditque supra singulos eorum:

4 Et repleti suot omnes Spiritu sancto, & cœperunt loqui variis linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis.

5 Erant autem in Ierusalem habitantes Iudæi, viri religiosi ex omni natione quæ sub cælo est.

6 Facta autem hac voce, cõuenit multitudo, & mente confusa est, quoniam audiebat vnusquisque lingua sua illos loquentes.

7 Stupebant autem omnes, & mirabantur. dicẽtes, Nónne, ecce, omnes isti qui loquuntur, Galilæi sunt?

ostẽde omnium ꝗ est in cordib⁹ nosti Dmine tu dixerunt orantes hiis
ר עליו אמרין אנת מריא ידע דבלבותא דכל חוא
sortem accipiat vt ille duobus his ex tu eligis quem
ד איא דנבא אנת מן הלין תריהון ; 25 דהו נקבל פסא
sibi vt iret Iudas separauit se à quo & apostolatus
דשמשתא ושליחותא דמנה פרק יהודא דנאזל לה
cum annumerat⁹ est ad Mathiã & ascendit sortes & coniecerunt in locum
אדה ; 26 וארמיו פסא וסלקת למתיא ואתמני עם
2 caput Apostolis
דעסר שליחא ; קפלאון ב
genuum positionis
דסים בורכא
omnes essent congregati dũ Pentecostes dies impleti essent
כד אתמליו יומתא דפנטקוסטא כד בנישין הוו כלהון
spiritus tanquam vox cælis ex derepente fuit
בחדא ; 2 הוא מן שליא מן שמיא קלא איך דרוחא
erant sedẽtes in qua illa domus tota ex eo fuit & implera
דתקיפא ואתמלי הוא מנה כלה ביתא הו דבה יתבין הוו ;
super & sederũt ignis tãquã erãt quæ dispertitæ linguæ eis
ואתחוי להון לשנא דמתפלגין הוו איך נורא ויתבו על
Sanctitatis Spiritu omnes & repleti sunt ex eis
כל חד מנהון ; 4 ואתמליו כלהון ברוחא דקודשא
erat dans Spiritus prout lingua lingua loqui & cœperunt
אקיהו למללו בלשן לשן איך מא דרוחא יתב הוא
in Ierusalem qui habitabant viri autem erant loqui
למללו ; 5 אית הוא דין גברא דעמרין באורשלם
cælis quæ sub gentibus omnib⁹ ex Iudæi Deo
מן כל אלהא יחודיא מן כל עממא דתחית שמיא ;
eo quod & cõmotus est populus tot⁹ cõgregat⁹ est illa vox
ד הוא קלא הו כנש כלה עמא ואשתנש מטל
linguis ipsorum essent quòd loquẽtes ex eis homo homo erat audiens
דהוא אנש אנש מנהון דממללין הוו בלשניהון ;
hi ad vnum vnus diceret cùm & mirabantur omnes erant stupefacti
ודין הוו כלהון ומתדמרין כד אמרין חד לחד הלין
sunt Galilæi ecce nónne qui loquuntur omnes
דממללין לא הא גליליא אנון ;

24 καὶ προσευξάμενοι εἶπαν, σὺ κύριε καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο
25 λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἀφ᾽ ἧς παρέβη Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον
26 καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτοῖς, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων.

Κεφ. β.

1 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό· 2 καὶ
ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὡς φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσε ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι.
3 καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, ἐκάθισέ τε ἐφ᾽ ἕνα ἕκαστον αὐτῶν· 4 καὶ ἐπλήσθη-
σαν πάντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγε-
σθαι. 5 ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν.
6 γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος, καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λα-
λούντων αὐτῶν. 7 ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοι οἱ λα-
λοῦντες Γαλιλαῖοι;